

TRANSITIEVISIE WARMTE

Resultaten uit de enquête Warmte van
de toekomst 2021

Auteur: Informatiemanagement, cluster Business Intelligence
In opdracht van: Stedelijke Ontwikkeling

Datum: Vlaardingen, 5 november 2021
Versie: Onderzoeksrapportage, versie 1

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Onderzoeksopzet	2
2.1 Steekproef	2
2.2 Dataverzameling	2
3. Respons, betrouwbaarheid en representativiteit	2
4. Resultaten	4
4.1 Kennis van overstap naar aardgasvrije toekomst	4
4.2 Gevolgen voor hoogte energierekening	4
4.3 Voorkeur snelheid overstap van aardgas	5
4.4 Startbuurten	5
4.5 Bereidheid geld uitgeven aan verduurzaming woning	6
4.6 Aantrekkelijkheid methoden	7
4.7 Getroffen maatregelen verduurzaming woning	7
4.8 Voornemen verduurzaming woning	8
4.9 Hulp bij verduurzaming woning	10
4.10 Opmerkingen	11
Bijlage 1 - Vragenlijst	13
Bijlage 2 - Uitnodigingsbrief	16

1. Inleiding

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland in 2050 aardgasvrij moet zijn. Een flinke klus waarmee we ook in Vlaardingen aan de slag moeten. Hiervoor wil de gemeente Vlaardingen weten hoe bewoners aankijken tegen het afscheid nemen van aardgas en wat zij daarin belangrijk vinden. Ten behoeve van de team Stedelijke Ontwikkeling heeft het team Informatiemanagement, cluster Business Intelligence, een onderzoek uitgezet over de warmtetransitie onder bewoners. De voorliggende rapportage beschrijft de bevindingen van dit onderzoek.

2. Onderzoeksopzet

2.1 Steekproef

Inwoners zijn uitgenodigd hun mening te geven over de warmtetransitie door middel van een vragenlijst. De enquête was bestemd voor (hoofd)bewoners van een koop- of huurwoning in de gemeente Vlaardingen. Kantoren, winkels en andere bijzondere woongebouwen zoals verzorgings- en verpleeghuizen zijn niet meegenomen in het onderzoek.

Door middel van een gestratificeerde steekproef zijn 4.000 adressen geselecteerd voor deelname aan de enquête. Alle woonadressen in de gemeente Vlaardingen zijn hiervoor ingedeeld in deelpopulaties, ook wel strata genoemd. De strata zijn ingedeeld op basis van woonwijk (7 woonwijken, Broekpolder is samengenomen met Holy Noord) en eigendom van woning (huur- of koopwoning). Binnen elk van deze strata is een aselechte steekproef getrokken. Dit betekent dat de adressen willekeurig zijn geselecteerd. De verdeling van het aantal adressen per woonwijk en per eigendom van de woning in de steekproef is gelijk aan de verdeling van het aantal adressen per woonwijk en eigendom van de woning in gemeente Vlaardingen.

2.2 Dataverzameling

Op 6 oktober 2021 is per post een uitnodiging voor deelname aan de enquête over de warmtetransitie verstuurd aan de 4.000 geselecteerde adressen. De uitnodigingsbrief bevatte een uitnodigingstekst, een link welke leidde naar de online enquête, en unieke inloggegevens voor de vragenlijst per adres¹. Per adres kon maximaal één vragenlijst ingevuld worden. Inwoners hadden tot en met 22 oktober de tijd om de enquête in te vullen.

Het onderzoek is anoniem uitgevoerd en de antwoorden van respondenten zijn niet gekoppeld aan persoonsgegevens.

3. Respons, betrouwbaarheid en representativiteit

De vragenlijst is ingevuld door 411 inwoners. De totale respons op de vragenlijst is 10%. De respons op de enquête is relatief laag in vergelijking met andere enquêtes uitgevoerd door of namens de gemeente Vlaardingen. Doorgaans verwachten we bij vergelijkbare onderzoeken dat circa 10%-20% van de inwoners reageert.

Voor het onderzoek is het van belang dat je met behulp van de uitkomsten van de enquête betrouwbare uitspraken kunt doen over de mening van de inwoners van Vlaardingen. Hiervoor dient ten eerste een minimum aantal bewoners de vragenlijst in te vullen. Een te lage respons zorgt er namelijk voor dat de uitkomsten kunnen afwijken van de werkelijkheid. De uitkomsten van het onderzoek zijn voldoende betrouwbaar als minimaal 10% van de aangeschreven huishoudens (minimaal 380 adressen) de vragenlijst heeft ingevuld². De enquête is ondanks de relatief lage respons door voldoende inwoners ingevuld.

¹ De vragenlijst en uitnodigingsbrief zijn terug te vinden in bijlage 1 en 2.

² Onderzoek m.b.v. een steekproef levert een schatting op van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo'n betrouwbaar en nauwkeurig mogelijk beeld geven van de mening van de inwoners. Om te bepalen hoeveel inwoners de enquête minimaal moeten hebben ingevuld zodat de uitkomsten voldoende betrouwbaar zijn en generaliseerbaar zijn naar de

Daarnaast dienen niet alleen voldoende inwoners de vragenlijst in te vullen, maar moet ook de samenstelling van de mensen die hebben gereageerd overeenkomen met de samenstelling van de inwoners van gemeente Vlaardingen. Respons op dergelijke onderzoeken kent altijd enige selectiviteit die (vrijwel) niet te voorkomen is. Zo is het onderwerp van deze enquête relatief ingewikkeld, waardoor Vlaardingers met een lagere sociaal economische status (o.a. laaggeletterheid) en inwoners die zich minder maatschappelijk betrokken voelen bij de warmtetransitie zoals mensen met een huurwoning naar verwachting ondervertegenwoordigd zijn in de enquête.

Om een beeld te krijgen van de samenstelling van de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld, is de bewoners gevraagd naar hun postcode en eigendom van de woning. Tabel 1 toont de respons naar woonwijk. Vanwege het geringe aantal respondenten is Broekpolder meegeteld bij Holy Noord en Vettenoordse Polder bij Centrum. De verdeling van de respons naar woonwijk komt redelijk overeen met de verdeling van het aantal adressen naar woonwijk binnen de gemeente Vlaardingen.

Tabel 1. Respons naar woonwijk

Woonwijk	Respons	Gemeente Vlaardingen
Centrum / Vettenoordse Polder	20%	24%
Westwijk	12%	17%
Oostwijk	11%	10%
Vlaardinger Ambacht	17%	16%
Holy Noord / Broekpolder	24%	18%
Holy Zuid	16%	15%

Tabel 2 toont de respons naar eigendom van de woning, uitgesplitst naar koopwoningen met of zonder een Vereniging van Eigenaren (VvE) en huurwoningen gehuurd via een woningcorporatie of van een particuliere verhuurder.

Tabel 2. Respons naar eigendom woning

Eigendom	Respons	Gemeente Vlaardingen
Koop	69%	46%
Geen VvE	50%	
VvE	20%	
Huur	31%	55%
Woningcorporatie	28%	
Particulier	3%	

*De uitsplitsing naar geen VvE/VvE en woningcorporatie/particulier is niet bekend voor alle adressen binnen de gemeente Vlaardingen

De respons per eigendom van de woning komt niet overeen met de verhouding van koop- en huurwoningen binnen de gemeente Vlaardingen. Zo hebben relatief veel inwoners met een koopwoning de enquête ingevuld (69%), terwijl slechts 46% van de adressen binnen de gemeente Vlaardingen een koopwoning betreft. Inwoners met een koopwoning zijn dus oververtegenwoordigd in de enquête; inwoners met een huurwoning zijn ondervertegenwoordigd.

gehele populatie, is gebruik gemaakt van de gangbare statistische maten. Op basis van een populatieomvang van 34.666 woonadressen binnen de gemeente Vlaardingen, een betrouwbaarheidsinterval van 95% en een foutmarge van 5% adviseren wij dat minimaal 380 inwoners de enquête dienen in te vullen.

Om de representativiteit van het onderzoek te verhogen, zijn de resultaten in dit onderzoek daarom gewogen naar eigendom van de woning (koop of huur) en woonwijk. Dit betekent bijvoorbeeld dat de antwoorden van inwoners met een huurwoning relatief zwaarder meetellen in de uitkomsten, en de antwoorden van de inwoners met een koopwoning daarentegen minder zwaar meetellen in de resultaten. Op deze manier kunnen we voor het doel van dit onderzoek voldoende betrouwbare uitspraken doen over alle inwoners van Vlaardingen.

4. Resultaten

Dit hoofdstuk bespreekt de resultaten van de enquête per onderzoeksvraag. Een volledig overzicht van alle gegeven antwoorden op de open vraag en open antwoordcategorieën is als aparte Excelbijlage bijgevoegd.

4.1 Kennis van overstap naar aardgasvrije toekomst

Aan de inwoners is gevraagd wat zij al weten over de overstap naar een aardgasvrije toekomst voor 2050. Tabel 3 weergeeft de resultaten van deze vraag, zowel voor alle inwoners als voor inwoners met een koop- en huurwoning.

Tabel 3. Kennis van overstap naar aardgasvrije toekomst

<i>Wat weet u over de overstap naar een aardgasvrije toekomst voor 2050?</i>	Totaal	Koop	Huur
Ik weet al vrij veel over de overstap naar een aardgasvrije toekomst.	30%	33%	27%
Ik heb erover gehoord, maar heb me er nog niet in verdiept.	61%	61%	62%
Ik weet nog vrijwel niets van dit onderwerp.	9%	6%	11%

Het merendeel van de inwoners (61%) geeft aan dat zij hebben gehoord over de overstap naar een aardgasvrije toekomst voor 2050, maar dat zij zich nog niet in de warmtetransitie hebben verdiept. Bijna een derde van de inwoners zegt al vrij veel te weten over de overstap naar een aardgasvrije toekomst (30%); 9% weet nog vrijwel niets van dit onderwerp. De kennis over de warmtetransitie is redelijk vergelijkbaar voor mensen met een koop- of huurwoning.

4.2 Gevolgen voor hoogte energierekening

Aan de bewoners is gevraagd welke uitspraak met betrekking tot de gevolgen voor de hoogte van de energierekening het meest op hen van toepassing is.

Tabel 4. Gevolgen voor hoogte energierekening

<i>Welke uitspraak past het best bij u?</i>	Totaal	Koop	Huur
Ik vind afstappen van aardgas alleen een goed idee als mijn energierekening daardoor omlaag gaat.	31%	25%	36%
Ik vind afstappen van aardgas alleen een goed idee als mijn energierekening daardoor gelijk blijft.	40%	43%	38%
Ik vind duurzame warmte belangrijk en dat mag van mij tot een wat hogere energierekening leiden.	17%	22%	13%
Anders/geen mening	12%	10%	13%

In de gemeente Vlaardingen vindt 40% van de inwoners het afstappen van aardgas alleen een goed idee als de energierekening hierdoor gelijk blijft. Voor 31% van de inwoners is het van belang dat de energierekening omlaag gaat bij het afstappen van aardgas, terwijl 17% van de inwoners aangeeft dat de energierekening omhoog mag gaan bij het afstappen van aardgas. Een deel van de inwoners (12%) heeft geen of een andere mening over de gevolgen van de warmtetransitie voor de hoogte van de energierekening. Huurders geven vaker aan dat het belangrijk is dat de energierekening omlaag gaat (36%); mensen met een koopwoning vinden vaker dat de energierekening omhoog mag gaan als gevolg van het afstappen van aardgas (22%).

4.3 Voorkeur snelheid overstap van aardgas

Tabel 5 toont de voorkeur van inwoners voor de snelheid van de overstap van aardgas naar andere warmte.

Tabel 5. Voorkeur snelheid overstap van aardgas

<i>Hoeveel vaart moet volgens u gemaakt worden met de overstap van aardgas naar andere warmte?</i>	Totaal	Koop	Huur
We moeten zo lang mogelijk doorgaan met aardgas.	11%	13%	9%
We moeten langzaam overstappen en alleen met een wijk beginnen als daar kansen liggen.	29%	30%	28%
We moeten op tijd beginnen met kleine stappen waarmee we ervaringen op doen, zodat we daarna efficiënter grote stappen zetten.	35%	39%	32%
We moeten snel aan de slag om de komende jaren zoveel mogelijk woningen van het aardgas af te halen.	21%	17%	25%
Anders/geen mening	3%	1%	6%

De mening van de inwoners over de snelheid waarmee afgestapt moet worden van aardgas is verdeeld. De meeste inwoners geven aan dat we op tijd moeten beginnen met kleine stappen (35%) of langzaam moeten overstappen en alleen met een wijk moeten beginnen als daar kansen liggen (29%). Een deel van de inwoners vindt dat we zo snel mogelijk moeten afstappen (21%), terwijl 11% aangeeft dat we zo lang mogelijk moeten doorgaan met aardgas. Deze verdeeldheid is terug te zien bij zowel mensen met een koopwoning als mensen met een huurwoning.

4.4 Startbuurten

Daarnaast is inwoners gevraagd of zij willen dat de gemeente begint met hun buurt als startbuurt om te kijken hoe deze aardgasvrij gemaakt kan worden. Tabel 6 toont de resultaten van deze vraag naar woonwijk.

Tabel 6. Voorkeur startbuurt

<i>Wilt u dat wij met uw buurt beginnen om te kijken hoe we deze aardgasvrij kunnen maken?</i>	Totaal	Centrum	Westwijk	Oostwijk	Vlaarding- er Ambacht	Holy Noord	Holy Zuid
Ja	27%	22%	31%	36%	19%	29%	28%
Nee	38%	37%	44%	29%	45%	38%	32%
Geen mening	35%	41%	25%	35%	35%	32%	41%

*Vettenoordse Polder is toegevoegd bij Centrum; Broekpolder bij Holy Noord

De meeste inwoners willen niet dat hun buurt een startbuurt wordt (38%) of zeggen dat dit hun niet uitmaakt (35%); 27% van de inwoners wil wel graag dat hun buurt een startbuurt wordt. Per woonwijk zijn de resultaten relatief vergelijkbaar. Inwoners van Westwijk en Vlaardinger Ambacht geven vaker aan niet te willen dat hun buurt een startbuurt wordt ten opzichte van andere wijken. Inwoners van Oostwijk willen relatief vaker dat hun buurt een startbuurt wordt.

4.5 Bereidheid geld uitgeven aan verduurzaming woning

Tabel 7 toont de resultaten van de stelling of men bereid is zelf geld uit te geven aan het energiezuinig maken van de woning.

Tabel 7. Bereid zelf geld uit te geven

<i>Ik ben bereid om zelf geld uit te geven aan het energiezuinig maken van mijn woning</i>	Totaal	Koop	Huur
Helemaal mee eens	13%	20%	7%
Gedeeltelijk eens. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van wat het gaat kosten of van hoe lang ik nog in de woning wil wonen.	48%	63%	36%
Oneens	32%	12%	48%
Anders/geen mening	7%	5%	8%

Bijna de helft van de inwoners (48%) is eventueel bereid geld uit te geven aan het energiezuinig maken van hun woning, en geeft aan dat dit afhankelijk is van de kosten en hoe lang zij nog in hun woning willen wonen. Van de bewoners is 32% niet bereid om geld aan uit te geven aan het energiezuinig maken van de woning; 13% is hier wel toe en 7% zegt hier geen of een andere mening over te hebben. Er zijn grote verschillen tussen de bereidheid om zelf te betalen voor het verduurzamen van de woning tussen mensen met een koop- en huurwoning: zo geeft 63% van de inwoners met een koopwoning aan dat zij eventueel bereid zijn hier zelf geld aan uit te geven, terwijl huurders veel vaker (48%) geen geld willen uitgeven aan het energiezuinig maken van de woning.

Aan de inwoners die (mogelijk) bereid zijn geld uit te geven aan het energiezuinig maken van de woning of hier een andere of geen mening over hebben (68%), is gevraagd of zij bereid zijn om hiervoor geld te lenen. Tabel 8 toont de resultaten van deze vraag.

Tabel 8. Bereid geld te lenen

<i>Ik ben bereid om geld te lenen om mijn woning energiezuinig te maken</i>	Totaal	Koop	Huur
Helemaal mee eens	3%	2%	3%
Gedeeltelijk eens. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van wat het gaat kosten of van hoe lang ik nog in de woning wil wonen.	26%	34%	14%
Oneens	58%	57%	61%
Anders/geen mening	14%	7%	23%

De meeste inwoners die (mogelijk) bereid zijn om geld uit te geven aan het energiezuinig maken van de woning zijn niet bereid om hier geld voor te lenen (58%). Dit geldt zowel voor mensen met een koopwoning (57%) als een huurwoning (61%). Inwoners met een koopwoning geven vaker aan dat ze eventueel bereid zouden zijn om geld te lenen voor verduurzaming van de woning (34%) ten opzichte van inwoners met een huurwoning (14%). Bijna een kwart van de huurders (23%) die mogelijk bereid is om geld uit te geven aan het energiezuinig maken van de woning heeft geen of een andere mening over de bereidheid om hier geld voor te lenen.

4.6 Aantrekkelijkheid methoden

Inwoners is gevraagd hoe aantrekkelijk zij de verschillende methoden voor verduurzaming van de woning vinden.

Tabel 9. Mate van aantrekkelijkheid methoden verduurzaming woning

<i>Hoe aantrekkelijk lijken u onderstaande methoden?</i>	Helemaal niet aantrekkelijk	Neutraal	Zeer aantrekkelijk	Ik weet hier weinig tot niets van af
Restwarmte	14%	25%	40%	20%
Warmtepomp	21%	25%	39%	15%
Biomassa	56%	19%	9%	16%
Biogas	27%	32%	14%	28%
Waterstofgas	11%	23%	43%	24%
Aardwarmte	20%	26%	28%	26%
Aquathermie	17%	27%	18%	38%

Waterstofgas (43%), restwarmte (40%) en de warmtepomp (39%) worden het vaakst aantrekkelijk gevonden door inwoners; biomassa lijkt het merendeel van de inwoners (56%) helemaal niet aantrekkelijk. Relatief veel inwoners geven aan niet bekend te zijn met de methoden voor verduurzaming van de woning. Met name aquathermie (38%) is bij een relatief groot deel van de Vlaardingse bevolking niet bekend.

4.7 Getroffen maatregelen verduurzaming woning

Tabel 10 toont de uitkomsten op de vraag of de bewoner of vorige bewoner/eigenaar al maatregelen heeft getroffen om de woning te verduurzamen.

Tabel 10. Getroffen maatregelen verduurzaming woning

Heeft u (of uw vorige bewoner/ eigenaar) al maatregelen getroffen om uw woning te verduurzamen?	Totaal	Koop	Huur
Nee	6%	1%	11%
Ja, namelijk:	94%	99%	89%
LED-verlichting	64%	77%	52%
Radiatorfolie	17%	23%	13%
Kierdichting	41%	51%	33%
Dubbel glas	73%	87%	62%
Gevelisolatie	32%	41%	25%
Dakisolatie	31%	51%	15%
Vloerisolatie	26%	40%	15%
Zonnepanelen	15%	26%	5%
Koken op inductie	23%	35%	13%
Warmtepomp	2%	3%	2%
Anders, namelijk:	8%	8%	8%

Bijna alle inwoners hebben al maatregelen getroffen om hun woning te verduurzamen, of zeggen dat de vorige bewoner(s) deze maatregelen al hebben genomen. Zo geeft 99% van de mensen met een koopwoning aan al maatregelen te hebben getroffen ten opzichte van 89% van de mensen met een huurwoning. De meeste inwoners hebben reeds dubbel glas en LED-verlichting. De warmtepomp is de minst voorkomende getroffen maatregel. Alle maatregelen zijn vaker getroffen door mensen met een koopwoning dan mensen met een huurwoning.

Daarnaast heeft 8% van de inwoners andere maatregelen getroffen om hun woning te verduurzamen. De meest genoemde antwoorden bij anders:

- Verminderen van gas- en waterverbruik
- Zonne- of elektrische boiler
- Isolatie van de kruipruimte
- Elektrisch koken
- Airco

4.8 Voornemen verduurzaming woning

Daarnaast is inwoners de vraag gesteld of zij plannen hebben om minder aardgas te gaan gebruiken, en zo ja, welke maatregelen zij van plan zijn te treffen om hun woning te verduurzamen. Tabel 11 toont de resultaten van deze vraag.

Tabel 11. Voorgenomen maatregelen verduurzaming woning

Heeft u plannen om in uw woning minder aardgas te gaan gebruiken?	Totaal	Koop	Huur
Nee	60%	53%	67%
Ja, namelijk via de volgende maatregelen:	40%	47%	33%
LED-verlichting	15%	13%	16%
Radiatorfolie	7%	5%	9%
Kierdichting	8%	9%	7%
Dubbel glas	7%	8%	6%
Gevelisolatie	5%	7%	3%
Dakisolatie	5%	8%	3%
Vloerisolatie	6%	9%	3%
Zonnepanelen	8%	14%	3%
Koken op inductie	18%	21%	16%
Warmtepomp	6%	10%	2%
Anders, namelijk:	7%	8%	6%

In Vlaardingen is 40% van de inwoners van plan om minder aardgas te verbruiken en wil hier maatregelen voor treffen; 60% van de inwoners zegt geen plannen te hebben om hun aardgasverbruik te verminderen. Huurders geven vaker aan (47%) om maatregelen te gaan treffen om de woning te verduurzamen dan mensen met een koopwoning (33%). Koken op inductie (18%) en de aanschaf van LED-verlichting (15%) worden het vaakst genoemd als voorgenomen maatregelen. Mensen met een koopwoning zijn vaker van plan om te investeren in zonnepanelen (14%) of een warmtepomp (10%).

Een deel van de inwoners (7%) wil andere maatregelen treffen om de woning te verduurzamen. De meest genoemde antwoorden bij anders:

- Verwarming middels waterstof
- Verminderen van gas- en waterverbruik
- Elektrisch koken
- Vloerverwarming
- Verwarming middels infrarood warmte

Aan de inwoners die aangeven plannen te hebben om minder aardgas te verbruiken, is gevraagd op welke termijn zij energiezuiniger willen worden. Tabel 12 geeft de resultaten op deze vraag weer.

Tabel 12. Voorgenomen termijn verduurzaming woning

Op welke termijn wilt u energiezuiniger worden?	Totaal	Koop	Huur
Binnen 1 of 2 jaar	37%	33%	42%
Binnen 5 jaar	33%	45%	19%
Op lange termijn	15%	13%	18%
Weet niet	15%	10%	21%

Van de inwoners die plannen hebben om minder aardgas te gaan gebruiken (40% van de inwoners), wil 37% binnen 1 of 2 jaar en 33% binnen 5 jaar energiezuiniger worden. Mensen met een koopwoning zeggen vaker binnen 5 jaar plannen te hebben om minder aardgas te gaan verbruiken (45%). Huurders hebben vaker plannen om op korte termijn energiezuinig te worden (42%). Dit wordt

mogelijk verklaard door het type maatregelen die kopers en huurders van plan zijn te nemen (zie tabel 11).

Aan de inwoners die geen plannen hebben om energiezuiniger te worden (60% van de inwoners), is gevraagd waarom zij hier geen plannen voor hebben. De uitkomsten van deze vraag zijn te vinden in tabel 13. Inwoners konden meerdere antwoordopties kiezen.

Tabel 13. Redenen geen plannen verduurzaming woning

<i>Waarom heeft u geen plannen om uw woning energiezuiniger te maken?</i>	Totaal	Koop	Huur
Mijn woning is al zeer energiezuinig/aardgasvrij.	19%	36%	8%
Mijn energieverbruik interesseert me niet zo.	3%	2%	4%
Ik heb niet voldoende geld om maatregelen te nemen.	18%	24%	14%
Ik ben voornemens om te gaan verhuizen en wil niet meer investeren in de energiezuinigheid van deze woning.	7%	9%	6%
Ik weet onvoldoende van de mogelijkheden.	17%	19%	17%
Ik zie op tegen de werkzaamheden.	15%	22%	10%
Ik ben huurder en vind dat de eigenaar van mijn woning dit op moet pakken.	49%	0%	81%
Anders, namelijk:	21%	31%	15%

Huurders geven vaak aan (81%) dat zij geen plannen hebben om hun woning energiezuiniger te maken omdat zij van mening zijn dat de eigenaar van de woning hiervoor verantwoordelijk is. Inwoners met een koopwoning willen hun woning niet energiezuiniger maken omdat hun woning al zeer energiezuinig of aardgasvrij is (36%), zij niet genoeg geld hebben om maatregelen te nemen (24%), opzien tegen de werkzaamheden (22%) of onvoldoende weten van de mogelijkheden (19%).

Veel inwoners hebben daarnaast een andere reden gegeven waarom zij geen plannen hebben om hun woning energiezuiniger te maken. De meest genoemde antwoorden zijn:

- Ik woon in een oude woning en ik zie geen (andere) mogelijkheden om de woning energiezuinig(er) te maken.
- Ik ben het niet eens met het afstappen van aardgas.
- De kosten van het energiezuiniger maken van de woning wegen niet op tegen de baten.

4.9 Hulp bij verduurzaming woning

Alle geënquêteerde inwoners is gevraagd of zij geholpen willen worden bij het energiezuinig maken van hun woning indien zij hiermee aan de slag gaan. Tabel 14 toont de resultaten van deze vraag. De inwoners konden bij ja meerdere antwoorden kiezen.

Tabel 14. Hulp bij verduurzaming woning

<i>Als u aan de slag gaat met het energiezuinig maken van uw woning, wilt u hierbij geholpen worden?</i>	Totaal	Koop	Huur
Nee	41%	36%	46%
Ik heb geen plannen om mijn huis energiezuiniger te maken	27%	15%	37%
Ik weet zelf wat ik kan doen en waar ik terecht kan	14%	21%	9%
Ja, namelijk:	39%	59%	23%
Advies over energiemaatregelen	16%	23%	10%
Hulp bij vinden vertrouwde aannemers/adviseurs	19%	30%	9%
Gemeente organiseert collectieve inkoop	31%	48%	17%
Hulp bij aanvraag subsidie en financiering	25%	38%	15%
Anders/geen mening	19%	5%	31%

Van de inwoners van Vlaardingen wil 41% niet geholpen worden bij het energiezuinig maken van de woning; 39% van de inwoners wil hier wel mee geholpen worden. Mensen met een koop- en huurwoning verschillen hierin sterk van mening. Zo geven inwoners met een koopwoning relatief vaak aan wel geholpen te willen worden met het verduurzamen van de woning (59%). Zij zien met name graag dat de gemeente collectieve inkopen organiseert (48%) of hulp biedt bij de aanvraag van subsidie en financiering (38%). Inwoners met een huurwoning geven veelal aan geen hulp te willen omdat zij geen plannen hebben om hun huis energiezuiniger te maken (37%) of omdat zij hier een andere of geen mening over hebben (31%).

4.10 Opmerkingen

Tenslotte is de bewoners gevraagd of zij opmerkingen hadden over het onderzoek. 133 inwoners hebben een opmerkingen meegegeven. De meest genoemde opmerkingen:

- Relatief veel respondenten (26) die een opmerking hebben meegegeven zeggen het niet eens te zijn met het afstappen van aardgas, en daarom geen maatregelen te willen treffen voor verduurzaming van de woning en/of het afstappen van aardgas. Er is veel **onbegrip** over de keuze van de Rijksoverheid om af te stappen van aardgas, terwijl in buurlanden als Duitsland juist op aardgas wordt overgestapt. Deze respondenten vinden het onderzoek ook vaak sturend of suggestief door de aanname dat van aardgas afgestapt moet worden.
- Wie een huis huurt bij een **woningcorporatie** is voor een groot deel afhankelijk van de verhuurder voor verduurzaming van de woning. Meerdere inwoners (19) geven aan alle mogelijke maatregelen die zij zelf kunnen nemen voor verduurzaming van hun woning al te hebben genomen. Bewoners zeggen niet op de hoogte te zijn van plannen van de woningcorporatie voor het afstappen van gas, en vinden dat de corporatie te weinig doet aan het energiezuinig(er) maken van de woning. Deze respondenten willen graag dat de gemeente afspraken maakt met de woningcorporaties voor verduurzaming van de woning en zouden graag zien dat woningcorporaties hier zelf meer verantwoordelijkheid in nemen. Een aantal huurders wil ook graag zelf meedenken en hun ideeën voor verduurzaming, zoals beplanting van het dak, delen in gesprek met de woningcorporatie.
- Relatief veel bewoners (13) vinden dat er te weinig aandacht is voor de huishoudens met een laag inkomen in de warmtetransitie. Een deel van de inwoners heeft geen **financiële**

middelen voor verduurzaming van hun woning. Met een minimuminkomen wordt verduurzaming van de woning bovendien niet als prioriteit gezien. Subsidies, een tegemoetkoming of een beloning voor verduurzaming van de woning van de gemeente of overheid zou hiervoor een oplossing kunnen zijn.

- Geënuquëeerde inwoners (10) geven aan **waterstof** het meeste geschikte en goedkoopste alternatief te vinden voor aardgas. Met waterstof kan ook het bestaande gasnet gebruikt worden, waardoor geen grote aanpassingen van de infrastructuur nodig zijn. Ook stadsverwarming en kernenergie worden meermaals als een niet (voldoende) belicht alternatief in het onderzoek genoemd.
- Een deel van de respondenten behoort tot een oudere doelgroep. **Ouderen** (6) zeggen geen maatregelen voor verduurzaming meer te willen nemen of vinden het afstappen van aardgas te veel verandering.
- Een deel van de inwoners (9) woont in een **oud huis**, waar geen (andere) mogelijkheden zijn voor het energiezuinig(er) maken van de woning.
- Meerdere respondenten (5) wonen in een relatief recent opgeleverd **nieuwbouwhuis** dat is aangesloten op het gasnetwerk. Volgens deze inwoners had de woningbouwvereniging de nieuwbouwwoningen energiezuinig en aardgasvrij moeten opleveren. Het aardgasvrij maken van deze woningen brengt volgens hen onnodig hoge kosten met zich mee die voorkomen hadden kunnen worden.
- Tenslotte benadrukken inwoners (12) het belang van de rol van de gemeente in **communicatie** over de mogelijkheden. Zij zouden graag meer informatie ontvangen over de mogelijkheden voor onder andere financiële ondersteuning en subsidies. Een respondent geeft de tip voor het organiseren van scans: *“Wellicht zou de gemeente kunnen participeren in het collectief aanbieden van scans voor woningeigenaren zodat de woningeigenaren voor een redelijk bedrag weten waar kansen liggen om de woning aan te passen en deze in het duurzaamheidsbeleid te laten passen.”*

Bijlage 1 - Vragenlijst

Inleiding

Op dit moment gebruiken de meeste mensen nog aardgas om te koken en hun woning te verwarmen. Maar het gebruik van aardgas is niet goed voor het milieu. In het klimaatakkoord is daarom afgesproken dat Nederland in 2050 aardgasvrij moet zijn.

Vlaardingen bereidt zich samen met lokale partijen voor om stap voor stap over te gaan naar aan aardgasvrij Vlaardingen. Daar maken we nu plannen voor. Voor het maken van die plannen, zijn we benieuwd hoe u tegen dit onderwerp aankijkt. Door het invullen van deze enquête kunt u ons alvast een kijkje geven in wat voor u belangrijk is bij deze overgang.

Vragenlijst

1. Wat weet u over de overstap naar een aardgasvrije toekomst voor 2050?

- Ik weet al vrij veel over de overstap naar een aardgasvrije toekomst.
- Ik heb erover gehoord, maar heb me er nog niet in verdiept.
- Ik weet nog vrijwel niets van dit onderwerp.

2. Welke uitspraak past het best bij u?

- Ik vind afstappen van aardgas alleen een goed idee als mijn energierekening daardoor omlaag gaat.
- Ik vind afstappen van aardgas alleen een goed idee als mijn energierekening daardoor gelijk blijft.
- Ik vind duurzame warmte belangrijk en dat mag van mij tot een wat hogere energierekening leiden.
- Anders/geen mening

3. Hoeveel vaart moet volgens u gemaakt worden met de overstap van aardgas naar andere warmte?

- We moeten zo lang mogelijk doorgaan met aardgas.
- We moeten langzaam overstappen en alleen met een wijk beginnen als daar kansen liggen (bijvoorbeeld bij nieuwbouw of grote herinrichtingsprojecten).
- We moeten op tijd beginnen met kleine stappen waarmee we ervaringen op doen, zodat we daarna efficiënter grote stappen zetten.
- We moeten snel aan de slag om de komende jaren zoveel mogelijk woningen van het aardgas af te halen.
- Anders/geen mening

4. We willen buurten kiezen waar we als eerste gaan kijken hoe we deze aardgasvrij kunnen maken om te beginnen met het aardgasvrij maken. Deze buurten noemen we 'startbuurten'. Welke stelling past het beste bij u?

- Ik wil dat mijn buurt een startbuurt wordt. Daarmee krijg ik eerder inzicht in wanneer mijn buurt aardgasvrij wordt, wat dat kost en hoe dat aangepakt wordt.
- Ik zou niet willen dat mijn buurt een startbuurt wordt. Laat de gemeente eerst maar op andere plekken verkennen.
- Het maakt mij niet uit of mijn buurt een startbuurt wordt.

5. Voor de overgang naar een aardgasvrije toekomst, is het ook belangrijk om woningen zo energiezuinig mogelijk te maken. In hoeverre bent u het eens met de stelling: Ik ben bereid om zelf geld uit te geven aan het energiezuinig maken van mijn woning.

- Helemaal mee eens
- Gedeeltelijk eens. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van wat het gaat kosten of van hoe lang ik nog in de woning wil wonen.
- Oneens – Ga door naar vraag 7
- Anders/geen mening

6. In hoeverre bent u het eens met de stelling: Ik ben bereid om geld te lenen om mijn woning energiezuinig te maken

- Helemaal mee eens
- Gedeeltelijk eens. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van wat het gaat kosten of van hoe lang u nog in de woning wilt wonen
- Oneens
- Anders/geen mening

7. Hoe aantrekkelijk lijken u onderstaande methoden?

Schaal: (1) helemaal niet aantrekkelijk; (2) neutraal; (3) zeer aantrekkelijk; (4) ik weet hier weinig tot niets van af

- Restwarmte (warmte die overblijft uit productieprocessen van de industrie)
- Warmtepomp (warmte via duurzame elektriciteit die opgewekt is door wind- en/of zonne-energie)
- Biomassa (verbranding van organische reststromen bijv. snoeihout)
- Biogas (duurzame variant van aardgas)
- Waterstofgas (duurzame variant van aardgas)
- Aardwarmte (warmte uit diepere grondlagen bijvoorbeeld geothermie)
- Aquathermie (Warmte uit bijvoorbeeld rivieren of riolering)

8. Als Nederland overstapt op andere warmte-/energiebronnen, is het nog belangrijker dat woningen minder energie verbruiken. Heeft u (of uw vorige bewoner/eigenaar) al maatregelen getroffen om uw woning te verduurzamen? (u kunt meerdere opties aanvinken).

- Geen
- LED-verlichting
- Radiatorfolie
- Kierdichting (bijvoorbeeld tochtstrips)
- Dubbel glas (HR++ HR+++ triple glas)
- Gevelisolatie
- Dakisolatie
- Vloerisolatie
- Zonnepanelen
- Gaskookplaat vervangen door inductie
- Warmtepomp
- Anders, namelijk:

9. Heeft u plannen om in uw woning minder aardgas te gaan gebruiken?

- Nee – ga verder naar vraag 9C
- Ja – ga verder naar vraag 9A

9A. In welke maatregelen bent u van plan te investeren? (U kunt meerdere opties aan vinken).

- Geen
- LED-verlichting
- Radiatorfolie
- Kierdichting (zoals tochtstrips)
- Dubbel glas (HR++ HR+++ triple glas)
- Gevelisolatie
- Dakisolatie
- Vloerisolatie
- Zonnepanelen
- Gaskookplaat vervangen door inductie
- Warmtepomp
- Anders, namelijk:

9B. Op welke termijn wilt u energiezuiniger worden?

- Binnen 1 of 2 jaar
- Binnen 5 jaar
- Op langere termijn
- Weet niet

Ga verder naar vraag 10.

9C. Waarom heeft u geen plannen om uw woning energiezuiniger te maken? (U kunt meerdere opties aanvinken).

- Mijn woning is al zeer energiezuinig/aardgasvrij.
- Mijn energieverbruik interesseert me niet zo.
- Ik heb niet voldoende geld om maatregelen te nemen.
- Ik ben voornemens om te gaan verhuizen en wil niet meer investeren in de energiezuinigheid van deze woning.
- Ik weet onvoldoende van de mogelijkheden.
- Ik zie op tegen de werkzaamheden.
- Ik ben huurder en vind dat de eigenaar van mijn woning dit op moet pakken.
- Anders, namelijk:

10. Als u aan de slag gaat met het energiezuinig maken van uw woning, wilt u hierbij geholpen worden? (U kunt meerdere opties aanvinken).

Bij Ja meerdere antwoordopties mogelijk, bij nee of anders/geen mening één antwoordoptie mogelijk.

- Nee, ik heb geen plannen om mijn huis energiezuiniger te maken.
- Nee, ik weet zelf wat ik kan doen en waar ik terecht kan.
- Ja, ik heb behoefte aan advies over de verschillende energiemaatregelen.
- Ja, het zou fijn zijn als ik word geholpen bij het vinden van aanbiedingen van vertrouwde aannemers/adviseurs, zodat ik goed kan vergelijken en kiezen.
- Ja, het zou fijn zijn als de gemeente collectieve inkopen organiseert voor bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen.
- Ja, het zou fijn zijn als ik geholpen word met het aanvragen van subsidie en financiering.
- Anders/geen mening

11. Wat zijn de cijfers van uw postcode? Wij gebruiken uw postcode enkel om de resultaten op wijkniveau te kunnen presenteren.

12. Wat is uw woonsituatie?

- Ik ben woningeigenaar.
- Ik ben woningeigenaar en lid van een Vereniging van Eigenaren (VVE).
- Ik huur via een woningcorporatie.
- Ik huur van een particuliere verhuurder.

13. Heeft u nog opmerkingen over het onderzoek?

Optioneel

Afsluiting

Bedankt voor uw deelname! De uitkomsten van de enquête kunt u vanaf november terugvinden op www.vlaardingen.nl/warmte. Hier vindt u ook meer informatie over de overgang naar een aardgasvrij Vlaardingen.

Landingspagina: www.vlaardingen.nl/warmte.

Bijlage 2 - Uitnodigingsbrief

Aan de bewoners van dit adres

datum	onderwerp	pagina
6 oktober 2021	Enquête en uitnodiging Warmte van de toekomst	16/2
briefnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
1868089	-	-

Beste inwoner,

Koken of uw woning verwarmen? Grote kans dat u in uw woning daarvoor op dit moment nog aardgas gebruikt. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland in 2050 aardgasvrij moet zijn. Een flinke klus waarmee we ook in Vlaardingen aan de slag moeten. Dat doen we samen met partners als de woningcorporaties Waterweg Wonen en Samenwerking, netwerkbeheerder Stedin en het Vlaardings Energiecollectief. We pakken dit graag aan op een manier die past bij onze stad en bij de inwoners. We zouden het dan ook fijn vinden als u deelneemt aan deze enquête over de warmte van de toekomst.

Wij vinden het belangrijk om te weten hoe u als bewoner aankijkt tegen het afscheid nemen van aardgas en wat u belangrijk vindt. Deze resultaten gebruiken we voor het maken van de verdere plannen.

Hoe doet u mee?

U kunt de vragenlijst digitaal invullen via (maximaal 1 enquête per adres):

- www.vlaardingen.nl/warmte

Daar kunt u inloggen met de volgende inloggegevens:

Enquête ID: <EnquetelD>

Wachtwoord: <Wachtwoord>

U kunt de vragenlijst **tot en met 22 oktober** invullen. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten.

Privacy

De gegevens uit het onderzoek worden uitsluitend gebruikt voor het doel waarvoor we ze verzamelen, namelijk om in beeld te brengen wat bewoners belangrijk vinden in de overgang naar een aardgasvrije stad. U kunt de vragenlijst invullen via het programma Enalyzer. Deze partij werkt volgens de Europese privacywetgeving. Het waarborgen van veiligheid en gegevensbescherming is vastgelegd in een verwerkersovereenkomst. Dit zorgt ervoor dat dit bedrijf hetzelfde niveau van beveiliging en vertrouwelijkheid van uw persoonsgegevens aanhoudt als de gemeente Vlaardingen.

De ingevulde vragenlijsten worden verwerkt via de gemeente Vlaardingen. Wij behandelen uw gegevens vertrouwelijk en anoniem. Uw antwoorden koppelen wij niet aan uw naam en/of adres.

Uitnodiging bewonersbijeenkomst 26 oktober

Wilt u graag meer weten over de overstap naar aardgasvrij verwarmen en hoe we dat in Vlaardingen gaan aanpakken met bewoners en betrokken partijen? Bezoek dan de digitale bewonersbijeenkomst

Gemeente Vlaardingen

op dinsdag 26 oktober van 20.00 uur tot 21.30 uur. U bent van harte welkom op deze online avond. U kunt zich aanmelden via www.vlaardingen.nl/warmte.

Heeft u nog vragen?

Als u meer wilt weten, over de plannen van de gemeente voor het aardgasvrij maken van onze stad, dan kunt u een kijkje nemen op www.vlaardingen.nl/warmte. Hier vindt u vanaf november ook de uitkomsten van deze enquête.

Heeft u verder nog vragen? Neem dan contact op met de medewerkers van team Warmte Transitie van de gemeente Vlaardingen. U kunt team Warmte Transitie bereiken via (010) 248 4000 of via www.vlaardingen.nl/contactformulier.

Alvast bedankt voor uw deelname.

Met vriendelijke groet,

Frank van Zelst
Programmamanager Duurzaamheid

